

Genk Zuid, windturbines – ZW12

Genk, Limburg

2023G178

ARCHEOLOGIENOTA

PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

BUREAUONDERZOEK

VLAAMS ERFGOED CENTRUM [VEC]

2440 GEEL

LIESDONK 5

AUTEUR:

A. Schoups

ERKEND ARCHEOLOOG:

A. Schoups (OE/ERK/Archeoloog/2020/00015)

© Vlaams Erfgoed Centrum VEC, Geel, 2023

Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of welke wijze dan ook zonder voorafgaandelijke schriftelijke toestemming van Vlaams Erfgoed Centrum bv. Vlaams Erfgoed Centrum bv aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

INHOUDSTAFEL

INHOUDSTAFEL	1
INLEIDING	2
1. PROGRAMMA VAN MAATREGELEN	3
1.1 Administratieve gegevens	3
1.2 Samenvatting van het reeds uitgevoerd onderzoek	5
2. Advies op basis van de resultaten van het reeds uitgevoerd onderzoek	7
BIBLIOGRAFIE	8
BIJLAGE	9

INLEIDING

Deze archeologienota wordt opgesteld naar aanleiding van de voorgenomen bouw van een windturbine aan de Henry Fordlaan en de Geleenlaan te Genk. De oppervlakte van het plangebied bedraagt 110823m², terwijl de geplande ingrepen een oppervlakte van ongeveer 6308m² beslaan.

Deze plannen maken deel uit van een groter project, dat de bouw van verschillende windturbines beoogt. In het kader van het project worden meerdere vergunningsaanvragen ingediend en per vergunningsaanvraag zal een aparte archeologienota opgemaakt worden indien nodig.

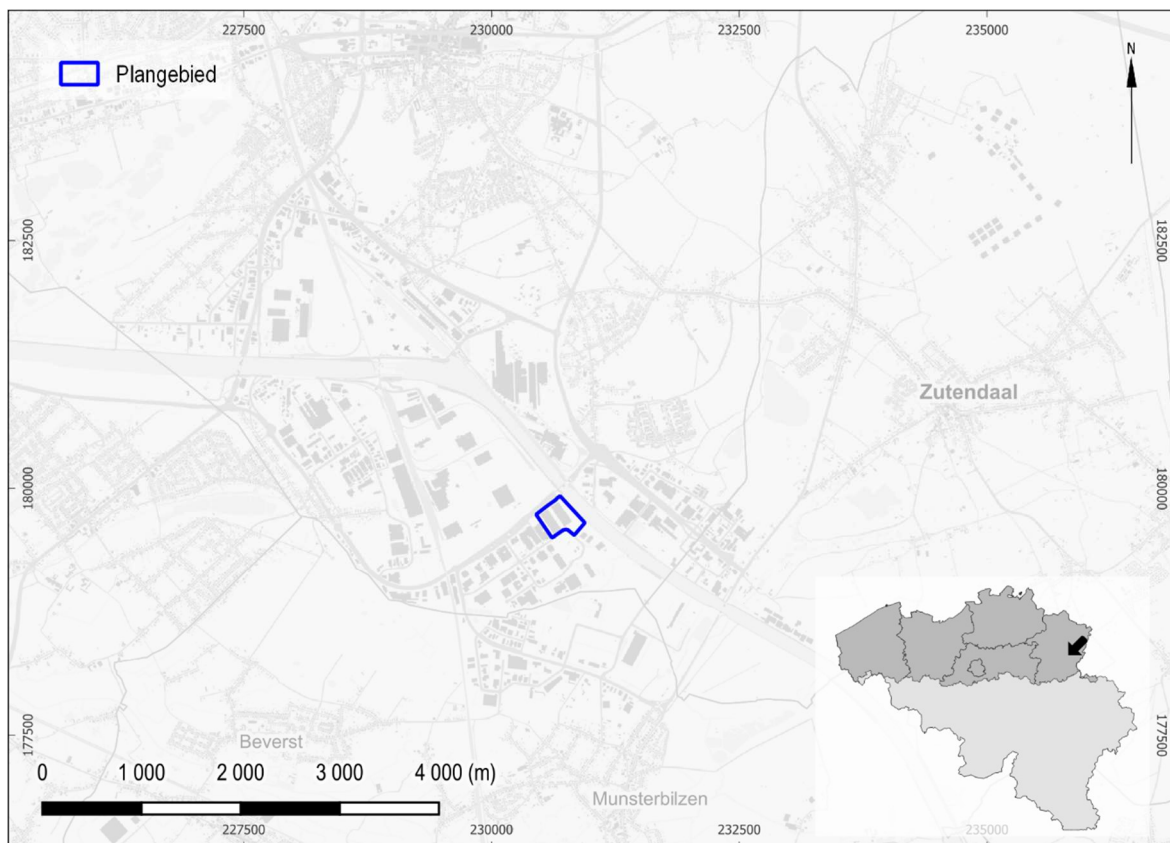
Het projectgebied situeert zich volgens het gewestplan in een zone dat bestemd is als Industriegebied. Het gebied situeert zich noch binnen een vastgestelde archeologische zone, noch binnen een archeologische site, noch binnen een gebied waar geen archeologie te verwachten valt. Deze archeologienota wordt opgemaakt omdat de gecombineerde oppervlakte van de geplande bodemingrepen meer dan 5000m² bedraagt en de gecombineerde oppervlakte van de kadastrale percelen waarop de aanvraag betrekking heeft meer dan 3000m² bedraagt.

Het Vlaams Erfgoed Centrum (VEC) is aangesteld om een archeologienota op te stellen, die in de eerste plaats zal bestaan uit een bureaustudie, met het oog op een advies zoals uitgesteld vooronderzoek, een opgraving en/of werfbegeleiding of de vrijgave van het terrein.

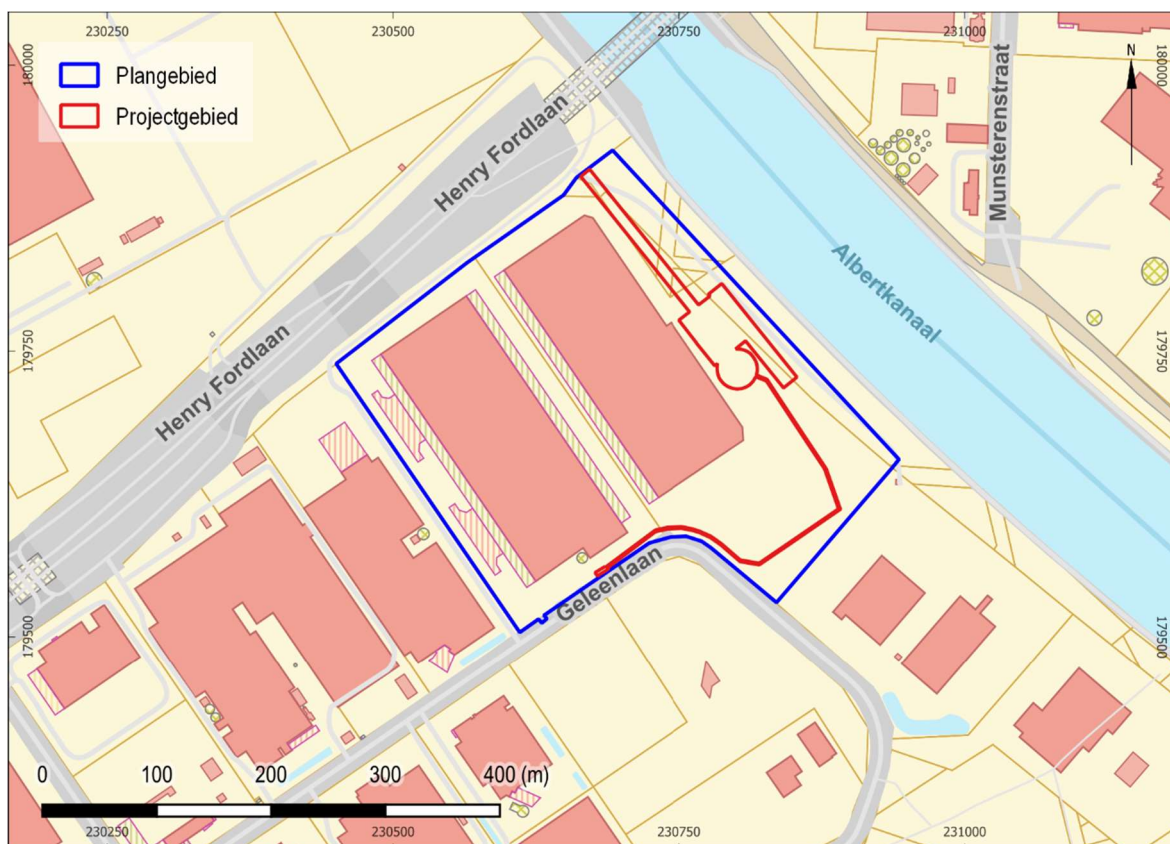
1. PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

1.1 Administratieve gegevens

Projectcode	2023G178
Erkenningsnummer	OE/ERK/Archeoloog/2015/00071
Locatie Plangebied	Henry Fordlaan en Geleenlaan te Genk
	Figuur 1
Kadastrale gegevens	Gemeente Genk, afdeling 4, sectie E, nummers 735H14, 735K14, 737Z11, 913A, 913B, 737/2D, 737A12.
Coördinaten	X: 230.801 – Y: 179.735
Oppervlakte plangebied	110823m ²
Oppervlakte bodemingrepen	6308m ²
Plannen initiatiefnemer	Bouw van een windturbine.

Figuur 1: Situering van projectgebied in ruime omgeving op de GRB-basiskaart (© geopunt)

Figuur 2: Situering projectgebied op de GRB-basiskaart (© geopunt)

1.2 Samenvatting van het reeds uitgevoerd onderzoek

Deze archeologienota werd opgesteld naar aanleiding van de geplande bouw van een windmolen aan de Henry Fordlaan en de Geleenlaan te Genk. Het plangebied heeft een oppervlakte van ongeveer 110823m², maar de geplande werken beperken zich tot een zone met een oppervlakte van ongeveer 6308m².

In onderstaande tabel wordt overzicht gegeven van de verschillende ingrepen.

Aard van de ingreep	Afmetingen	Diepte
Windturbine		
Fundering	615,44m ² (diameter: 28m)	2,6m -mv
Bouwput	961,63m ² (diameter: 35m)	3,5m -mv
Kraanopstelvlak:		Circa 55cm - mv
Tijdelijk	1750m ² (35 x 50m)	
Permanent	625m ² (25 x 25m)	
Tijdelijke stockage	1575m ² (105 x 15m)	55cm - mv
Opbouw Giek	2000m ² (200 x 10m)	55cm - mv
Kabeltracé	Circa 409m	1,1m -mv
Middenspanningscabine	35m ²	1m -mv
Toegangsweg:	/	/

Binnen het plangebied zijn momenteel meerdere industriële gebouwen en verharde zones gelegen. Het projectgebied overlapt deels met een verharde zone. Deze zone met een oppervlakte van 595m² zal verwijderd worden. Verder valt het projectgebied samen met braakliggende en beboste zones.

Het plangebied situeert zich ten zuidwesten van het Kempisch Plateau en is op een hoogte tussen ongeveer 56m en 60m TAW gelegen. Het terrein werd genivelleerd in functie van de bestaande bebouwing en verder lijkt het terrein opgehoogd te zijn geweest aan de noordoostelijke rand van het gebied. Deze zone werd hoogstwaarschijnlijk aangetast tijdens de uitbreidingswerken aan het kanaal. Een foto uit 1986 toont bijvoorbeeld sporen van werfverkeer op het terrein. Het lijkt ook waarschijnlijk dat de bodem in deze zone minstens 70cm opgehoogd werd en mogelijk meer. Verder toont een proefsleuvenonderzoek ten zuiden van het plangebied aan dat de bodems in de omgeving ook aangetast werden door ploegwerkzaamheden, waarbij het podzolprofiel vernietigd werd.

Het plangebied is op de overgang gelegen van lager gelegen gebieden in het westen naar hoger gelegen gebieden in het oosten. De tertiaire afzettingen bestaan uit de Formatie van Bolderberg en zouden beginnen vanaf een diepte van ongeveer 7m -mv. Ten zuiden van het plangebied bleken deze afzettingen echter te dagzomen. Tijdens het Weichseliaan werden deze afzettingen mogelijk bedekt door een pakket dekzand, waarin bodems werden gevormd. Deze bodems bestaan, binnen het plangebied, uit een matig natte tot matig droge zandbodem met een duidelijke ijzer en/of humus B-horizont.

Op basis van de aardwetenschappelijke gegevens kunnen binnen het plangebied archeologische resten vanaf het Paleolithicum voorkomen. De archeologische resten uit het Laat-Paleolithicum en het Mesolithicum manifesteren zich als een spreiding van vondsten zonder sporenniveau. Resten uit deze perioden bevinden zich aan of direct onder het oorspronkelijke maaiveld en manifesteren zich in de vorm van vuursteen en houtskoolconcentraties. Eventuele archeologische resten vanaf het Neolithicum tot en met de Middeleeuwen kunnen eveneens voorkomen vanaf de basis van het maaiveld of vanaf de B-horizont.

De ligging van het gebied op de overgang van lager naar hoger gelegen gebieden is gunstig voor de archeologische verwachting. De dichtstbijzijnde beek is op enige afstand van het plangebied gelegen, maar volgens historische kaarten waren in het verleden in de omgeving verschillende vennen gelegen. Binnen het plangebied zouden dus zowel steentijd artefactensites als sporensites verwacht kunnen worden. Er zijn echter aanwijzingen dat de bodem in het gebied reeds aangetast werd onder andere door nivelleringswerken en de werken aan het kanaal. De kans dat een eventuele archeologische site dus al aangetast werd is groot. Onderzoek in de omgeving toont eveneens aan dat de bodem in de regio vaak ook aangetast werd door ploegwerkzaamheden, mogelijk in functie van de omschakeling van heidegebied naar akkerland.

Verder lijkt het projectgebied zich op zijn minst deels in een opgehoogde zone te situeren. Van de historische topografische kaarten en het huidige hoogtemodel kan afgeleid worden dat het gebied minstens 70cm opgehoogd werd en vermoedelijk nog meer. Dit zou betekenen dat het merendeel van de werken geen bedreiging vormen voor het bodemarchief, daar deze maar 55cm diep reiken. De aanleg van het kabeltracé, de middenspanningscabine en de bouwput van de windturbine kunnen mogelijk wel nog een bedreiging vormen voor het bodemarchief. Het kabeltracé en de middenspanningscabine kunnen echter uitgesloten worden van verder onderzoek, aangezien het om een lang smal tracé gaat. Indien er dus nog intacte sporen aangetroffen worden, kunnen deze sowieso niet in een grotere context geplaatst worden en zal in het beste geval een sterk versnipperde kenniswinst bekomen worden. De bouwput krijgt een oppervlakte van slechts 961,63m², waarvan ook vermoedelijk minstens een deel reeds verstoord werd. Dit betekent dat ook in deze zone slechts een beperkte kenniswinst te bekomen valt. Naar alle verwachtingen zal de verwachte kenniswinst van verder onderzoek dus niet opwegen tegen de kosten ervan.

2. Advies op basis van de resultaten van het reeds uitgevoerd onderzoek

Op basis van deze gegevens wordt door het Vlaams Erfgoed Centrum geen verder onderzoek geadviseerd. De geplande werkzaamheden vormen amper of geen bedreiging voor het bodemarchief. Er hoeft geen programma van maatregelen te worden opgesteld.

Ondanks het advies tot vrijgeven van het terrein, blijven de bepalingen voor het melden van toevalsvondsten van kracht, conform artikel 5.4.1 van het Onroerend erfgoeddecreet. De civieltechnisch uitvoerder is verplicht eventuele toevalsvondsten binnen drie dagen na ontdekking te melden bij Onroerend Erfgoed.

BIBLIOGRAFIE

LITERATUUR

Niet van toepassing

KAARTMATERIAAL

Niet van toepassing

DIGITALE BRONNEN

www.geopunt.be

<https://dov.vlaanderen.be>

<https://inventaris.onroenderfgoed.be>

<https://cartesius.be>

<https://loket.onroenderfgoed.be>

BIJLAGE

FIGURENLIJST

Figuur 1: Situering van projectgebied in ruime omgeving op de GRB-basiskaart (© geopunt)	4
Figuur 2: Situering projectgebied op de GRB-basiskaart (© geopunt).....	4

